

CRUSENSTOLPE, MAGNUS JACOB

Försvarsskrift : ingifven till K.M. och rikets Svea hofrätt den 29 maj 1838, uti tryckfrihetsmålet angående skriften: Ställningar och förhållanden, andra brefvet

1838

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
  - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
  - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
  - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

CRUSENSTOLPE

E. A.

June 1st
Pittsburgh
1888

Kungl. bibliotek

0 0000 000137207

FÖRSVARSSKRIFT,

INGIFVEN TILL

K. M. OCH RIKETS SVEA HOFRÄTT,

DEN 29 MAJ 1838,

UTI TRYCKFRIHETSMÅLET ANGÅENDE SKRIFTEN:
STÄLLNINGAR OCH FÖRHÅLLANDEN.
ANDRA BREFVET.

AF

M. J. CRUSENSTOLPE.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS L. J. HJERTÅ,
1838.

FÖRSVARSSKRIFT

INOMTIDEN

K. M. OCH RIKETS SVAR HÖRST

ÅR 1838

FRÅN RIKSREVISORERNA

OM RIKETS SVAR

ÅR 1838

AV A. CRUSZSTOLPE

STOCKHOLM

FRÅN RIKSREVISORERNA

1838

Vördsamt Anförande!

Det svaromål, jag har att afgifva, sönderfaller naturligen i tvenne afdelningar: det åtalade factum, den tilltalades personlighet. Endast af den ställning, hvaruti den sednare befunnit och befinner sig, förklaras möjligheten af det förhållande, att ett åtal af denna beskaffenhet kunnat äga rum. Om det ock blir till sina följder (enligt hvad man bör förmoda) en bland de minst anmärkningsvärda tilldragelser under närvarande regeringssätt, så är åtalet likväl redan till sin syftning och sina orsaker ett bland de mest karakteristiska dragen i en förvaltning, till hvars anspråk, att *aldrig* glömmas, äfven jag i min ringhet går att lemna en ytterligare skärf.

Under solen sker ingenting nytt. Tider, så väl som i dem verkande personer, hafva sitt syskontycke. Då Protestantismen kämpade sin långa emancipations-strid mot den »allena» saliggörande kyrkan, blödde Protestanters hjertan i verdens alla hörn af medlidande, vid under rättelsen om det blod af Protestanter, som göts af den katholska fanatismen. Sedan valplatsen förflyttats från kyrkan till staten och den politiska emancipationen utgör dagens stora tvisteämne, klappar, hvarhelst på jordklotet, medbor-

gares hjertan af ädelt deltagande, så snart det någonstädes gäller martyrer för friheten, offrade af eller åt det »*allena*» styrande världsliga väldet.

Hvem minnes ej, äfven i Sverige, den Franska Restaurationens sista beteender, började med härtåg mot pressen, och slutade — *slutade!* — med Ordonnancer? Bourbonerne, som ingenting lärt och ingenting glömt, öfverantvordade sin makt åt kortsynte, inbilske och tyckmyckne Ministrar, hvilka, dels af missledt nit, dels af missledande egenkärlek, gjorde sin enskilda sak till Thronens, och just derföre i *deras* fall ryckte Thronen med sig. Frankrikes utmärktaste män — namn, som utgöra ädelstenar i den Franska nationalärens krona: namn, som historien *ej vill förgäta, lika litet* som hon *får förgäta* fångarnes i Ham — framläpades vid Tribunalen, såsom Majestätsförbrytare, just emedan desse, inspirerade af fosterlandskänsla, varnade Majestätet för de orättvisor, som Ministrarne föröfvade, under egiden af Statens högste chef. Det var, när ordningen kom äfven till Fransmännens käraste skriftställare, Sångaren Beranger, att intaga sin plats på de anklagades bänk, såsom högmålsförbrytare, som Frankrikes ryktbaraste Advokat, Deputerade-Kammarens nuvarande President, Herr Dupin, i försvaret yttrade, bland annat:

»Männe Ministrarne verkligen göra Regenten en tjenst, då de i hans namn låta anställa »åtal, sådana som detta? Huru vidunderligt är »icke deras system, att i hvarje ögonblick vilja, »det Konungen skulle vara skymfad! Man kan

»ej till dem framställa en enda förebråelse, in-
 »nan de genast anklaga er för bristande vördnad
 »mot det Kungliga Majestätet. Nationen sjelf
 »tvingas att med dem inlåta sig i förklaringar;
 »och när hennes Representanter höja till Thro-
 »nen en ädel och sjelfständig röst, blifva desse
 »ädelsinnade organer för nationens tänkesätt
 »bragte till den sällsamma nödvändigheten, att
 »jäfva ohemula förtydningar.»

»Männe man i Ryssland, i England, i Preus-
 »sen på detta sätt jemrar sig, att Furstén stun-
 »deligen blifvit förolämpad? Under de Hundra-
 »de Dagarna, hvilka synta så långa, att man kal-
 »lat dem »de Hundrade Dagarnas sekel», mån-
 »ne vi sett ett enda åtal af denna beskaffenhet?
 »Och likväl var det då en Usurpator, som, i
 »förlitande på sin krigshär, kommit att innästa
 »sig midt ibland ett folk, hvilket förblef troget!
 »Under hela denna tid hafva vi ej funnit en en-
 »da Royalist tilltalad för uppmaningar till res-
 »ning, eller för missaktning mot Beherrskarens
 »person. Och från den stunden, Konungen,
 »föremålet för vår vördnad, blifvit återgifven åt
 »sitt Folks kärlek, finner man öfver allt både
 »civila och kriminella rättegångar, i hvilka Ko-
 »nungens namn är inveckladt. Nej, det är *icke*
 »Konungen, som önskar alla dessa åtal! De äro
 »ett obetänkt verk af Ministrarne. Om *han vo-*
 »re underrättad derom, *om han visste*, att man
 »i dag å hans vägnar yrkar upprättelse för en
 »skymf, skulle han säga med samma själsstor-
 »het, som den Romerske Kejsaren, hvars bild-

»stod man sönderslagit: *Jag känner mig icke
»särad.»*

»Hoffolket nedsatte Ludvig XII. De bemö-
»dade sig att gifva hans vaksamhet och hushåll-
»ning färg af småaktighet och af en smutsig snål-
»het. De gjorde sig icke ens besvär att dölja
»sina tänkesätt. Då de ej kunde genom sin
»klagolåt förmå honom att ändra sig, använ-
»de de åtlöjet, detta städse mäktiga vapen på
»nationens sinne. Efter den farliga sjukdom,
»som hotat Ludvigs dagar och som hos alla äkta
»Fransmän förorsakade så lifliga bekymmer och
»en så djup bedröfvelse, djerfdes skådespelare
»på scenen framställa honom blek och vanställd,
»hufvudet insvept i dukar och omgifven af läka-
»re, hvilka sig emellan rådplägade om arten af
»hans onda. Sedan de blifvit ense om att gifva
»honom *guldinktur*, reste den sjuke sig upp,
»och tycktes ej mer besvärad af någon annan
»ohelsa, än en brinnande törst. Underrättad
»om det bifall, hvarmed denna farce upptogs,
»yttrade Ludvig kallt: Jag tycker mycket mer
»om, att låta hoffolket skratta åt min snålhet,
»än att låta mitt folk gråta öfver mitt slöseri.
»Man uppmanade honom att straffa de oför-
»skämde skådespelarne. Nej, svarade han, låt
»dem roa sig, endast de skona fruntimrens heder.»

»När man skall hämnä en Kung, bör man
»framför allt noga undersöka, hvad som är pas-
»sande: *quid deceat, quid non*. Om man
»antastat Ludvig XII:s skådespelare, så hade
»också en ryktbar rättegång ägt rum; och i stäl-

»let för hvad jag nu läst upp för Er, hade vi
 »uti våra arkifver funnit ett beslut, som dömt
 »gycklarne till fängelse, eller till stegel och hjul.
 »Det hade varit en handling af stränghet, tör-
 »hända förtjent; men det hade ej varit en hand-
 »ling af denna outhärliga godhet, som förvärfvat
 »Ludvig XII namn af *Folkets Fader*.»

Så tänkte Nationens män om denna ömkliga
 ministeriella ömtålighet, om dessa kraftyttrings-
 försök, hvarmedelst Konungadömets *föregifne*
 män beredde och framtvingade Juli-katastrofen
 i Frankrike. Den då fallna Konungamaktens
 män gömma sina misstag, sin blygd, i en obe-
 märkt enslighet: Nationens män åter visade, ge-
 nom skapandet af ett nytt konungadöme, att de
 äro Monarkiens vänner, oaktadt de en gång för
 alla svurit fiendskap på lif och död åt godtycket
 och missbruken.

Jag har åberopat Europeiska namn och ett
 så kalladt högmål af Europeisk ryktbarhet, eme-
 dan det utgör ett sidostycke till det nu föreva-
 rande, fastän *dettas* föremål saknar både an-
 språk och åtrå att nämnas bland frejdade män.
 Här, liksom i Restaurationens Frankrike, vilja
 Rådgifvarne omhölja *sig* med Jupiters moln,
 och med blixterna af hans makt göra rådsla-
 gens granskare starrblinde. Här, liksom i Re-
 staurationens Frankrike, bjuder man till att sam-
 manblanda konseljbesluten, regerings-åtgärder-
 na med Konungens enskilda gerningar, för att,
 under skydd af den helgd, hvarmed dessa äro
 kringgårdade, slippa klander och esterräkning

för hvad man såsom Rådgifvare tillgjort eller underlåtit vid beslutens fattande. Jag ville likna Konungens Majestät vid solen, och Konseljens förhafvanden, någon gång, vid hennes fläckar. Skymfar man då ljusets urkälla, för det att man bemärker tillika de mörka punkterna? Men om någon skumögd afgudadyrkare finge det infallet, att förklara just de svarta fläckarna lika berättigade till världens tacksamhet för dager och sommar, som solens flammande strålar: vore det klokt, vore det billigt, att krossa teleskopet, som ådagalade motsatsen?

Det är sjelfva öfverflödet på skäl, och visserligen icke någon brist på sådana, som i detta ögonblick gör mig villrådig, i afseende på valet af försvarsvapen. Det är lättare för hela världen, att se stjernorna blänka på himlahalvet, än att bevisa deras tillvaro för den blundande: lättare, att skönja den hvita färgen, än att bevisa, det hvitt är hvitt. Då emedlertid nu ett dylikt åliggande fallit på min lott, vid vite af lifvets förlust, eller frihetens, skall jag bjuda till att följa åklagaremakten i spåren, genom den labyrinth, uti hvilken hon inledt oss begge. Jag förutskickar likväl det förbehåll, att den synlige representant, mot hvilken jag nu har att afgifva genmäle, icke må anse det rigtadt mot sig personligen, eller misstänka mitt omdöme vara nog skeft, för att i honom se annat, än den upplyste och aktningvärd Embetsmannen, som fullgör en tjenstepligt, utan att sjelf äga bestämma hvarken sättet eller riktningen.

En sällsam tillfällighet — måhända ock: en djup beräkning! — är, att alla tryckfrihetsmål, som utgå från de nu tillförordnade Kanslererne, icke af de åtalade perioderna upptaga annat, än de första och de sista orden, hvarigenom en fullkomlig omening, ett oting, uppkommer, hvilket, om det på likartadt sätt besvarades, skulle upplösa hela aktionen i ett orimligt: »Guds fred! — *Yxe-skaft*». Sker det för att fresta svarandeparten, huruvida han är böjd för advokatoriskt krängel? Eller härleder det sig från en fullständig okunnighet om idéen af en jurydom? Eller ligger derunder försöket att indirekte eludera kontrollen å densamma? Jag älskar inga omsvep, skyr ej eller det ökade besvär, som detta sätt att åtala förorsakar, då det tvingar att afskrifva i sin helhet, hvad man förut sjelf nedskrifvit, för att omsider bemöta det, man förutsätter eller gissar, att åklagaremakten måtte hafva ménat. Men der Jury dömer, der måste sjelfva det åtalade factum, äfvensom anmärkningarne dervid och förklaringen, klart och fullständigt framläggas; ty i stället att Öfver-Domaren och Lagen kontrollera Domstolen, der Domstol *beslutar* utslaget, är det Allmänheten ensam, som kontrollerar Juryn, der Jury har beslutanderätten: och Allmänheten *kan icke* utöfva denna vigtiga kontroll med mindre, än att handlingarna äro tydliga, tillförlitliga och fullständiga. Lyckligtvis äro de åtalade ordalagen vid detta tillfälle icke vidlyftiga, och jag beger mig nu till deras upptagande.

— — — »På det att ingenting skulle fattas ens
 »i draperiet af konseljens obehöriga förfarande
 »uti detta befordringsmål, är, enligt StatsTid-
 »ningens uppgift, Herr HofMarskalken Fleming
 »befordrad till Major i Svea LifGarde den 28
 »sistlidne Januari. Almanachan utvisar, att den
 »28:de i år inföll på — en Söndag. — — —

Man har här velat göra ett brott af »drape-
 riet», af ett *hors d'oeuvre*, af en ironi, af ett
 gyckel; och man har ingenting haft att invända,
 ingenting att, *ens åtalsvis*, försvara sig med, i den
 ganska allvarsamma och af mig *allvarsamt be-*
handlade hufvudsaken: prejudice-frågan! Hon är
 likväl just i den omförmälde skriften, före och
 efter det åtalade stället, temligen fullständigt och
 så allvarsamt behandlad, att ett åtal af helt an-
 nan beskaffenhet i och för denna fråga blifvit
 ledamöterna af konseljen (*sit venia verbo!*)
 med oförtäckta ord förutsagdt och svårligen vid
 nästa riksdag lärer undvikas, med den påföljd, —
 som är tänkbar, ehuru icke trolig — att jag och
 Konseljens Herrar Ledamöter skulle framdeles
 kunna sammanträffa på någon fästning, *om*, *no-*
ta bene, vid *detta* tillfälle en Jury kunde hop-
 letas, som ville af min ofärd göra sig en beröm-
 melse hos Konseljen; och vid *nästa* tillfälle en
 Riksrätt funnes, som ville godtgöra det sålunda
 en enskild åbragta oskyldiga lidandet med ett
 försoningsoffer af den personal, som vållat hans
 olycka. Redan i detta exempel — hvilket ligger
 inom möjlighetens, men, som jag bör förmoda,
 icke, i *någotdera* fallet, inom sannolikhetens gräns,

— förefinnes ett bevis, att »Konungen» och »Konseljen» utgöra tvenne helt och hållet *skiljda* begrepp; ty *om* också *begge* dessa här nu såsom möjliga förutsatta fall verkligen inträffade, så fortföre i *alla* händelser »Konungen» att med *en ny* »Konseljs» rådslag regera Sveriges rike, under det jag, tillika med nu omförmälda »Konseljens» personal, af »Konungens» nåd eller rättvisa afbidade vår förlossning. Just i den omständigheten, att jag i det ämne, hvarur en lösryckt episod tillvunnit sig äran af de begge tillförordnade Kanslerernes tjensteifver, uttryckligen framställt behovet af en grundlaglig anklagelse hos nästa Riksdags KonstitutionsUtskott: just deruti ligger det ovedersägliga *beviset*, att jag lika litet menat, som nämnt, *Konungens* Person och gerningar. Inom Sveriges landamären finnes bland dem, som tilläfventyrs veta, att *jag* finnes, ingen, — med det enda undantag, hvartill detta åtal tvingar mig, med förvåning — hvilken *ens kan* misstänka mig för den grad af oförstånd och obekantskap med Svenska statsförfattningen, som erfordrades, för att jag skulle tillåta mig hvarken yttra *eller mena*, att *Monarken* skulle kunna underkastas konstitutionel räfst och ansvar. Jag står här inför Kongl. HofRätten i den dubbla egenskapen af anklagad och af skriftställare. I den förra vore det min rättighet, att sjelf tyda mina ord, derest någon tydning vid detta tillfälle behöfdes; men att, genom *förtydning* vilja *tolka* lifvet och friheten från en medborgare, är någonting så oerhördt i lagskipningens annaler, att

jag nästan tror, det de bedröfligt ryktbara Ordonnancernas upphofsmän, Polignac och Peyronnet, skulle studsat vid ett försök, sådant som detta Herrar von Hartmansdorffs och Nermans. Min rang som skriftställare må vara huru underordnad som helst, så dristar jag dock, ej utan all tillförsigt, vädja till allmänhetens omdöme, huruvida jag ådagalagt en så total oförmåga att behandla det språk, hvarpå jag skriver, att jag ej skulle begripa skillnaden mellan *Konseljen* (*le Conseil*) samt *Rådgifvare* (*le Conseiller*), och *Konungen* (*le Roi*), den *Regerande* (*le Prince*). Men säkert är, att om jag hade den äran att vära Konungens Rådgifvare, och om jag ej kände skillnaden mellan dessa ords betydelse, så skulle jag, icke ens vid äfventyr af mitt eget rådgifvande lifs förlust, vilja blotta en dylik okunnighet, minst genom någon offentlig och beryktad åtgärd, som gäfve min råhet till pris åt en lika offentlig tillrättavisning från ett billigt och aftvingadt sjelfförsvär.

— — »Således ett sabbatsbrott på köpet!» — —

Det låter förfärligt! Vid blotta upprepadet resa sig håren på hufvudet. Jag undrar ej på, att, i anledning deraf, Herr Stats-Sekreteraren för kyrkoärenden fick hjertklappning, samtidigt med uppdraget att förestå, tills vidare, Hofkanslers-Expeditionen. Jag börjar nästan snarare undra på mig sjelf, som kunnat tillåta mig att skämta med någonting så förskräckligt. Ett sabbatsbrott! Konseljen kunna begå sabbatsbrott: Konseljen, som innesluter i sitt sköte Ordföran-

der i så många Andliga, Moraliska, och Patriotiska Samfund! Konseljen ett sabbatsbrott! Det är ju öppendagadt en hädelse mot Himlen och ett Majestätsbrott mot Konungen!

Ännu har jag lyckligtvis i behåll min Lagbok med sin Missgernings-Balk, hvilken, då den å ena sidan hotar för Majestätsbrott med livvets förlust, i 1 §. 5 Kapitlet, hugsvalar, å den andra, med 3 Kapitlets 6:te §., som upplöser straffet för sabbatsbrott i — *Tio Daler Silfvermynts böter!* Det kan man ju kalla *jus-talionis*. Att med stupstocken, eller fästning från 2 till 10 år, försona ett skämt om något, som, derest det vore allvar och bevist, kostade Tre R:dr 16 sk.: det är ju allt för välmenande och förnuftigt, och vore, *om* Konseljens öfrige ledamöter varit medvetande af detta den tillförordnade Hof-Kanslerns åtal, en taxa på det värde, hvartill Konungens Rådgifvare uppskatta Svenske medborgares lif och välfärd. Det är emedlertid ursäktligt: att lagen är en *terra incognita* för Herr Stats-Sekreteraren von Hartmansdorff. Han har aldrig försökt beträda dess område, allt sedan 1823 års riksdag, då han *icke* blef Riksens Ständers Justitie-Ombudsman. Till lycka för Sverige har »vården om Tryckfriheten», som legat Konung och Ständer gemensamt så ömt om hjertat, att en synnerlig uppmärksamhet derå och nit till dess befrämjande blifvit denne Embetsman, genom utfärdad instruktion, uttryckligen föreskrifna, i alla fall blifvit honom anförtrodd, i den befattning, han nu, tills vidare, innehar.

Men då tillförordnade Herr HofKanslern, ganska ursäktligt, saknar kännedom om hvad ett »sabbatsbrott» vill säga och, missledd af ljudet, tror en anklagelse uttalad för någon missgerning af urbota beskaffenhet; hade — så synes mig åtminstone — tillförordnade Herr JustitieKanslern, som icke gerna kan vara okunnig om ett sabbatsbrotts art och besträffning, bort, genom en upplysning, meddelad i rätten tid, spara Statens högsta Myndigheter det obehaget, att yrka något så orimligt, så i ögonen springande orimligt, som att kasta stupstocken och fästning i ena vågskålen, då endast Tio Daler Silfvermynt ligga i den andra. Jag älskar nemligen att tro, det Herr Lagman Nerman är något mera hemmastadd med Sveriges allmänna Lag, än med den Grundlag, som i Anmärkningsmemoralet emot mig är åberopad, och hvilken just der visar sig vara Herr Lagmannen och t. f. JustitieKanslern lika fremmande i sin lifsprincip, som i sin ordalydelse. Herr Lagmannen förstärker Kongl. HofRättens Herr AdvokatFiskal att yrka, bland annat: »att den åtalade *skriften* måtte konfiskeras,» och Herr Lagmannen har icke låtit åtala mera, än *fjorton* knappa rader på 96:te sidan af en skrift, som innehåller 105 tryckta sidor, I 9:de mom. af 4 §. TryckfrihetsFörordningen heter det: »Qvarstad eller konfiskation »gäller ej för större del af en skrift, än det eller »de blad, häften eller tomer, hvarå åtal göres.» Nå väl: Om en Jury förklarade mig skyldig; om Konungens Högsta Domstol slutligen dömde mig

till döden; om domen ginge i verkställighet, och mitt hufvud, uppskattadt till Tre Rdr 16 sk., icke ens genom sitt fall lyckades att försona det himmelskriande skämtet om »sabbatsbrott»; så kunde likväl, i kraft af det åberopade momentet, ingen hindra min rätts laglige innehafvare, att i evärdeliga tider uti Bokhandeln, eller hvarhelst han eljest behagade, offentligen försälja »*Andra Brevet*» af »*Ställningar och Förhållanden*», endast han vidtog den åtgärden att: antingen bortklippa de *ffjorton raderna*, som dömdes förbrutne, eller omtrycka den 96 sidan, med deras uteslutande. För min enskilda del fäster jag vid den episod, som dessa fjorton rader innehålla, så föga vigt, att, om Herr Lagmannen ville tillspörja mig sjelf, rörande min egen åsigt af deras halt, skulle jag intet ögonblick tveka att tillstå, det skriften hvarken vinner eller förlorar på deras dervaro, och att de i sjelfva verket och alla hänseenden äro så oskyldiga, att jag anser en allt för stor utmärkelse hafva blifvit dem betedd, genom det högmålsåtal, hvarmed de blifvit hedrade.

När en dylik brist hos Herr Lagmannen och t. f. JustitieKanslern Nerman röjer sig i afseende på sjelfva ordalydelsen af den Grundlag, han åberopat, väcker det naturligtvis mindre förundran, att han ej eller förstår Grundlagarnes anda. Herr Lagmannen anför, till stöd för *sin* sats: att Konungen och Konseljen äro ett och detsamma, — 4, 9 och 28 §§. Regeringsformen. Jag beklagar, att just sjelfva motsatsen, det vill

säga: *min* sats medelst de åberopade §§:na bevisas. De, liksom öfver hufvud hela Regeringsformen, handla om Konungen i *Stats-Rådet* (eller *Konseljen*). Alla beslut, som derifrån utgå, äro visserligen *Konungens*; men Rådgifvarne (eller *Konseljen*) äro *ansvarige* för beslutens beskaffenhet, och underkastade anmärkningsanledningar, det vill säga: klander och anklagelse hos näst derefter inträffande riksdags Konstitutions-Utskott. »Det är Konungen allena, och ej hans »Rådgifvare, som gör *alla* utnämningar» (såsom Herr Lagmannens ord fallit), hvilka beramas i *Konseljen*; men rörande *alla* dessa utnämningar, gjorda af Konungen *allena*, läsas *Stats-Rådsprotokollen* af Konstitutions-Utskottet, som tillser, att dervid tillgått som sig bör. Äro således de *Konungens* Rådgifvare, hvilka till protokollet reserverat sig emot utnämningarne, och de Riksdagsmän, som ingifva anmärkningsanledningar hos Konstitutions-Utskottet emot dessa utnämningar, äro — jag frågar det — desse *också* Majeståtsförbrytare, enligt Herr Lagmannen och tillförordnade Justitie-Kanslerns förmenande och de af honom nu åberopade §§ i Regeringsformen? Klandret kan underkännas af Konstitutions-Utskottet, enligt 166 § och, äfven gilladt der, förkastas af Rikdens Ständer sjelfve, enligt 107 § Regeringsformen, utan att sjelfva klandrets uttalande derföre i någotdera fallet vore ett brott, eller till och med det dumdristigaste tjenstenit, på hvilket man kunde veta exempel, skulle understå sig att ifrågasätta riksdagsmannens konsti-

tionella rättighet att klandra, så snart han sjelf dertill ansåge sig äga fog. Denna grundlagliga rättighet är hvarje Svensk medborgare oafhändig, äfven mellan riksdagarne, ehuru påföljden af den Konstitutionelt-juridiska pröfningen förblifver hvilande, tills Ständer sammankommit. Det gifves blott tvenne fall, då detta klander vore brottsligt och lagligen åtkomligt af åklagaremakten: om det i sitt framställningssätt befundes smädligt, eller om det rigtades mot Konungens Person och gerningar, i stället att inskränka sig till Konungens Rådgifvare, Konseljen, Stats-Rådet, Senaten, eller hvad man behagar kalla den eller dem, som i Stats-Rådet öfvervarit beslutet och som äro för åtgärderne ansvarige. Icke uti någotdera af dessa begge fall har jag felat. I det förra har åklagaremakten icke ens förment, att jag äreskändat: i det sednare har jag bevisat, att det är åklagaremakten, men icke jag, som stakat sig på skillnaden mellan den höga personlighetens Majestät och den moraliska personen, af mig här kallad Konseljen. Det är Konungens obestriddliga rättighet att allena befordra: det är Konseljens ovilkörliga pligt att yttra sig, vägläddande till Stats-Rådets protokoll: det är min oafhändliga rättighet, både såsom varande medborgare och möjligtvis blifvande riksdagsman, att uttala *min* åsigt af befodringsärendet, då jag håller mig inom skrankorna af det anständiga och icke inblandar Konungens Person i omdömet angående det Kungliga beslutet.

Hvad jag nu anfört om Konungens obestridd-

liga — och obestridda — rättighet att allena befordra, gäller äfven om dess höga rätt att allena bestämma dagen för Konseljens sammanträden, Jag vill till och med här gå ännu längre, och, såsom förnuftig människa, den der lika mycket afskyr skenheligheten som hädelsen, högtidligen medgifva och tillerkänna Sveriges regerande Konungar, att allena och oinskränkt bestämma tiden för konseljens sammanträden, enligt deras godtfinnande och omständigheternes lämplighet, före solens upp- eller nedgång, på sabbaten, eller på vanliga arbetsdagar. Jag har som skriftställare jollrat med en ordlek, utan att som kristen hafva hädat min Gud, eller som trogen undersåte hafva lasteligen talt om min lagkrönta Konung. Må man icke misstänka detta innefatta eller förbereda ett återkallande af hvad jag i *saken* yttrat om sjelfva befordrings-ärendet: min öfvertygelse, mitt uttalade omdöme i denna fråga qvarstå, lika vidkända af mig, som hittills oantastade af åklagaremakten; men »draperiet», episoden, jollret, ordleken, de af Herrar tillförordnade Kanslerer såsom högmål rubricerade 14 raderna äro så oväsentliga, af mig så litet värderade och så litet värda den fiskaliska uppmärksamhet de retat, att jag fullkomligen instämmer i det utrop, hvarmed deras uppläsande helrades af Kämnersrättens Ordförande, när Aktor der uppläste det som brottsligt åtalade stället i skriften: »*Är det icke mera än det der?*»

— — — »Nog vet jag, det Skriften tillåter, »att på Söndagarna draga oxen ur brunnen; men

»befordringar och hofvets dignitärer höra till en helt annan kathegori.» — — —

Lika mycket mot min beräkning som mot min önskan, har det mindre väl öfverlagda åtalet mot den åberopade strofen haft till följd, att en tredje person på sätt och vis nödgas dela den ryktbarhet, det uppseende, som detta högmål naturligtvis väcker. Detta har icke berott af mig att förekomma; men det beror af mig att tillintetgöra de för den tredje personen menliga verkningarna deraf. Här har — besynnerligt nog! den offentliga myndigheten tegat, ehuru det framför allt bort ligga henne om hjertat, att icke bete sig så ovarsamt, att den tredje personens rykte blefve ett *säkert* offer för hennes blinda nit. Här bjuder *hedern* mig att tala; och äfven om jag varder straffad för det brott, hvilket jag *ej* begått, skall jag åtminstone tillse, att icke ännu en oskyldig må blifva högmålsåtalets *moraliska* rof. Skämtet, som Herrar tillförordnade Kanslerer funnit godt gifva ut för fullt allvar, skulle nemligen kunna missleda mångens omdöme, den der förr icke hört talas, hvarken om Friherre Fleming eller mig, att någon förnärmande hänsyftning låge förborgad under det åberopade Skriftens språk. De som känna någondera af oss, kunna deremot ej föras på en sådan misstanka. Det vore en låg, en grof skymf, om någon åsyftning funnes i det anförda. Lågt har jag *aldrig* tänkt; lågt *kan* jag icke handla. Sjelfva uttrycket vore dessutom för groft, om det afsåge en tillämpning på personen; och tryggt

vädjar jag till hvem helst, som läst mina skrifter: huruvida *grofheten* utgör min pennas skaplynne? Genom denna helt och hållet frivilliga och af *intet annat*, än min känsla, framkallade förklaring har jag fredat mitt och lättat åklagaremak- tens samvete, hvilken, då den fäst sig vid det åberopade bibelspråket, åtminstone bort berättelsevis anföra dessa ord, hvarmed hela det i- frågavarande brefvet slutas: »Äfvensom jag slut- »ligen bör tillägga, att jag ej hört annat än godt »om Friherre Fleming, fastän han icke ur nå- »gon synpunkt kan jämföras med Major Anckar- »svärd.»

— — — »Konseljen, som säkert inser detta, »utan förestafning, har sålunda vid detta tillfäl- »le brutit, snart sagdt, både emot Guds och »verldslig och konstitutionel lag.» — — —

Här också är det klangen, men icke saken, som uppskrämt och uppbragt de begge t. f. Kans- lererne. Mätte Försynen, för Sveriges skull, vaka deröfver, att de icke jemväl i sina rådslag inför Konungen må, vid förekommande fall, misstaga sig på samma sätt om skalet och kär- nan! Strofen innefattar nemligen och uppen- barligt intet annat, än en häntydning på uttryc- ket »sabbatsbrott», vehiklet för 3 R:dr 16 sk. böter. Egentligen taladt och ur sträng religieus åsigt, bryter hvarje skapad varelse stundeligen »emot Guds lag». Deruti ligger således ingen- ting, hvarken osannt, eller nytt, eller föroläm- pande. Arfsynden vidlåder menniskofröet redan i moderlifvet, och verksynden kan lika litet ute-

stängas från Konseljrummet som ur torparekojan. Inför Gud äro vi syndare alla: det verldsliga Majestätet Sjelft, så väl som tiggaren. Att lämpa en allmän sats på ett särskildt fall är något så lofligt, så vanligt i skriftställerit, att det ej ens bort kunna undfalla dem, som visat sig vara författarskap så litet vuxne, som de begge t. f. Kanslererne. Om tillämpningen af den allmänna satsen till och med icke skulle väl passa in på det särskilda fallet, vore sådant ett prof på frånvaro af talang och skarpsinnighet, men visserligen icke på något brott eller brottslig afsigt hos författaren.

Detsamma gäller om yttrycket: »att bryta mot verldslig lag». Ingen, som vill begripa, kan irra sig om min mening, att den här afsett Befordringslagarna. Jag åter kan hafva irrat mig deruti, att sådana lagar numera finnas, eller, rörande deras tillämplighet, om de finnas, utan att en dylik irring innefattar ett brott, eller uttalandet någonting lasteligt. Så mycket värre, om Befordringslagar ej förefinnas, eller om de befintliga äro ofullständiga eller urmodiga! Så mycket värre för staten, som derigenom äfventyrar, att de allmänna värfvens ledning någon gång anförtros i mindre skickliga händer, såvida »Konseljen» underlåter att, vid skeende utnämningar, fästa den »allena» styrande »Konungens» höga uppmärksamhet på subjekternas beskaffenhet; och så mycket värre för mig, som derigenom blifvit underkastad det dubbla obehaget, att hafva framställt en oriktig uppgift och att hafva kommit

med *desse* begge t. f. Kanslerer i beröring. Under andra förhållanden hade *de* icke setat i »Konseljen», och följaktligen *jag* icke stått såsom svarande part i ett högmål inför Kongl. Hof-Rätten.

Uttrycket: attonseljen brutit »emot konstitutionel lag» är åter en klar följd af 16 § Regeringsformen, lämpad till min åsigt af befodringsfrågan, uti hvilken jag ansett, att Major Anckarsvärd lidit prejudice, och sökt bjuda skäl för denna mening. Ännu en gång: jag vidhåller min yttrade åsigt, och man har ej ens försökt att vederlägga mina skäl. Men allt detta hör icke till denna undersökning. Om jag också haft orätt i åsigten och derom blifvit öfvertygad, så innefattade i alla fall det nu anförda uttrycket icke något brott, minst något särskildt. Major Anckarsvärd har lidit prejudice, ergo har 16 § Regeringsformen ej blifvit iakttagen; Regeringsformen är en Grundlag: ergo har man brutit mot konstitutionel lag. Det är nu alltsammans! Vill man bevisa — bevisa fullständigt och ohöljdt, med förbindelse att icke använda Åklagaremakten emot kontra-deduktionen — rigtigheten i alla afseenden af Friherre Flemings befodran: det blir en helt annan sak. Jag utfäster mig högtidligt, att då upptaga den handske, man kastar. Då står eller faller med resultatet af denna nya skriftvexling allt hvad förut är vordet yttradt i denna fråga: det nu otilltalade i hufvudsaken och den åtalade episoden, allvaret och skämtet. I hvilketdera fallet som helst bildar

uttrycket om fel »emot konstitutionel lag» ej något straffbart omdöme, och är dessutom icke af förolämpande art.

Jag har i det föregående med flit undvikit att begagna det försvarsskäl, hvars tillitande *ensamt* borde vara tillräckligt att göra Åklagare-maktens anfall oskadligt. Jag hatar undflygter, som freda inför lagen, utan att rättfärdiga inför det allmänna omdömet; och, angelägnare att försvara min heder och den smula författarenamn, som hittills kunnat belöpa sig på mitt politiska skriftställeri, än mitt lif, min frihet och min välfärd, har jag, så vidt jag förstått, velat ådagalägga den åtalade periodens oskuld, innan jag borde blifva betänkt att sätta min egen person i säkerhet för den offentliga Myndighetens kraftyttring. Nu finnas emedlertid de begge mildrande orden: »*snart sagdt*» just uti det uttryck, hvaraf man egentligen lärer funnit sig stött. »Kon-seljen har, *snart sagdt*, brutit emot Guds och verldslig och konstitutionel lag». Jag tror mig hafva visat, att om det också stått rentaf att hon brutit, hade, i det sammanhang uttrycket här förekommit, ej deruti legat något ondt: huru mycket mindre då, när det heter blott: »att hon, *snart sagdt*, brutit! Ja, jag skulle till och med kunna våga yttra, att Herr StatsSekreteraren von Hartmansdorff och Herr Lagman Ner-man äro stora snillen, djupsinnige statsmän och för fosterlandet lyckosamme funktionärer, allt, »*snart sagdt*», af första ordningen, utan att ändock

egentligen hafva sagt något annat och mera, än hela Sverige vet, och yttrar.

Det skämt, hvilket här blifvit stämpladt som högmål, kan möjligtvis vara ett misslyckadt skämt; — deröfver är författaren sjelf ej behörig domare — men det är hvarken i tonen smutsigt eller i syftningen förklenande, minst af allt lasteligt å Konungens höga Person, hvilken här hvarken är nämnd eller utpekad. Fördragsamhet är den stora öfverlägsenhetens skönaste egenskap: hvadän då denna förifran af de begge t. f. Kanslererne mot en stackars skribent, som kanske råkat bete sig något tafatt? Om alla personer, som sakna hufvud eller som hafva det *under* medelmåttan, skulle halshuggas eller inspärras, så blefve ganska säkert bördan af de begge t. f. Kanslerernes åliggande bra tung; och bra lyckligt vore det då dessutom, att redan befinna sig på en så hög plats, att ingen nedifrån kunde skönja, om man deruppe stundom förföre något hufvudlöst.

Hufvudlöst vore det, om man, drifven af blind lystnad att släcka sin hämndtörst mot en enskild, ställde så till, att dennes sak äfven blefve det allmännas; hans ve eller väl, dettas; och om ett helt Folk såge en af sina dyrbaraste rättigheter, en af det grundlagliga samhällskickets stöd-jepunkter, hotade just i det medel, man valt att krossa den hatade individen. I denna strid, som gäller mitt lif eller frihet, saknar jag lyckligtvis ej bundsförvanter — eller hämnare. Jag har upp-trädt

trädt emot Styrelsen, för Major Anckarswärds skull, hvars broder länge varit min kände politiske motståndare. Ju flera olägenheter, som således i och för denna sak drabba mig och min familj: desto mera äro allt hvad Anckarswärds heder och deras anhörige, af hedern uppmanade, att skaffa mig all den upprättelse, som beror af deras förmåga. Jag har i min framställning begagnat den fria yttrande rätt, Svenska Folket sig förbehållit, genom besvuren Grundlag, och dervid, konstitutionsmässigt, *icke* nämnt Konungen, utan »Konseljen» (öfversatt på renad svenska: »Rådgifvarnen»), och allmänna opinionens organer hafva också i denna fråga gjort min sak till Nationens. Jag bifogar härhos och utbeder mig vördsamt, att Juryn må taga kännedom af en uppsats uti tvänne artiklar, med öfverskrift: »*Ett ord om åtalet mot Herr Crusenstolpe för Majestätsbrott*», införd i Tidningen »Nyare Dagligt Allehanda» den 1:ste och den 4:de uti innevarande Maj månad. Denna uppsats utreder frågan i flera afseenden. Äfven bifogar jag lika vördsamt, för samma ändamål, »*Svenska Litteratur-Föreningens Tidning*», Onsdagen den 28:de sistlidne Mars, der en recension förekommer öfver det nu åtalade »*Andra Brevet*» af »*Ställningar och förhållanden*». LitteraturTidningen, utgifven i Upsala, är det mest afgjordt Royalistiska blad, som lemnar Svenska pressen. Det »*Andra Brevet*» är den enda af mina skrifter, för hvilken jag i nämnde Litteratur-Tidning blif-

vit berömd, emedan »tonen (i Brevvet) är min-
 »dre skärande, skriftsättet mera lekande. De små
 »porträtterna hafva, så vidt Recensenten kan
 »dömma af de män han sjelf känt, likhetens
 »förtjenst och de anbragta beskuggningarna äro
 »sällan mörkare, än behöfligt varit. Det är så-
 »ledes en liten apitlig bok.»

Skulle det törhända vara detta loford af en
 så loyal Redaktion, hvilket retat Herr t. f. Hof-
 Kanslerns »apiti» att låta, på försök, anställa ett
 åtal för Majestätsbrott?

Nej! högmålet är här endast en bisak, och
 målet, dit man vill, syftar blott på personen.
 Personen är här allt, saken ett intet, Tiden är
 inne, att lyfta en flik af slöjan.

Känslan för sjelfständighet och rätt — o-
 tämjelig under hvilka förhållanden i lifvet, jag
 än må befinna mig — beredde mitt fall samt
 gjorde mig misstänkt och förhatad redan den
 tid, då man trodde mig stå högst i gunsten. Det
 vore olämpligt att här trötta med detaljer, som
 dels tillhöra min enskilda lefnad, dels, der de in-
 gripa i det allmänna, böra framträda under en
 annan form. Jag hänvisar dessutom till den rät-
 tegång, jag år 1835 utförde, såsom *kärande* part,
 mot Redaktionen af Sveriges Statstidning. Den
 då förfallna skriftvexlingen upptager och upply-
 sea åtskilligt, dit jag nu endast behöfver hänvisa,
 helst de vexlade skrifterna lades under Allmän-
 hetens ögon. Det endast behöfver jag från des-

sa handlingar återföra i minnet, huruledes, från den stunden jag sjelf gjorde ett slut på mina förhållanden till de maktägande, man: än afbröt mina riksdagsmannas yttranden på Riddarhuset; än försökte att få mig derifrån utvoterad; än tillät sig att genom Regeringens officiella organ, Sveriges Statstidning, angripa min heder på ett sätt, som föranledde mig att stämma den ansvarige utgifvaren till Kämnars-Rätten.

Förföljelserna iklädde sig nu en annan skepnad. Man hade ej lyckats att qväsa den trotsige: man började nu i stället fresta den fattige.

En person, till hvilken jag är skyldig en betydlig summa penningar, och till hvilken jag erkänner mig, utan tvekan, stå i ännu större förbindelse, så väl i anseende till de omständigheter, under hvilka försträckningarne gjordes, som den fördragsamhet, hvarmed han låter återgäldandet försiggå — meddelade mig i höstas, att jag kunde göra en stor affär, som kunde grundlägga mitt välstånd, om jag ville afyttra mina papper. Jag återopade min kärlek till dem, mitt behof af dem; men han uppmanade mig, att åtminstone tänka på saken, och jag skulle återkomma en annan dag, för att erhålla del af planen. Vid min ankomst, på utsatt tid, var han hindrad af en annans besök att tala med mig, men lemnade mig ett hopviket papper, bad mig stoppa det i fickan och återkomma följande dagen, då vi närmare finge språkas vid. När jag, hemkommen, genomläst papperet, hade ofelbart mitt glödande blod sprängt ådrorna, om

icke en välgörande gråt och en ymnig näsblod något svalkat mitt upprörda sinne. Min hustru och jag tillbragte en sömnlös natt. För första gången fällde vi tårar — *bittra* tårar! — öfver vår medellöshet.

Papperet, skrifvet med Expeditions-Sekreteraren Lindgrens (Redaktör af den ministeriella Tidningen Granskaren) kända handstil, är, ord för ord, så lydande:

»Underdånigste Pro-Memoria.

»Sedan till undertecknads kunskap kommit, »att Hans Maj:t Konungen önskar tillegna Sig »de af mig innehafvande manuskript-samlingar, »för att förena dem med de allmänna Arkiven, »och jag anser för en undersätlig pligt, att, i »allt som står i min makt, gå Hans Maj:ts Nå- »diga önskningar till mötes, så får jag härmed i »underdånighet förklara, att jag emot en kon- »tant köpeskillning af 0000 Riksdaler Banko, som »till mig eller mina ordres utbetalas, till Hans »Maj:ts höga ego och disposition samt till Dess »Ombud genast öfverlemnar:

»1:o — — —

»2:o — — —

»3:o — — —

»Men som en följd af ett sådant afstående »blifver, att de historiskt-politiska arbeten, hvar- »med jag en längre tid mig sysselsatt, måste, i »brist af materialier, tvärt afstadna, samt jag så- »lunda ser mig på en gång utan sysselsättning »och utan förtjenst; så och då berörde löseskil- »ling hel och hållen åtgår till betäckande af mi-

»na iråkade skulder, och jag, utan tjenst, lön
 »eller någon ordinär inkomst, saknar alla till-
 »gångar, att, utan mitt skriftställereri, försörja mig,
 »hustru och barn, får jag i lika underdånighet
 »förklara, att jag för min återstående tid nöd-
 »gas utbedja mig en lifstidspension af Ett Tu-
 »seende Fem Hundrade Riksdaler Banko ur Hans
 »Maj:t Konungens Enskilda handkassa, att ifrån
 »den 1 Juli detta år beräknas och för mig utgå,
 »så länge och intill dess Hans Maj:t kan till nå-
 »gon tjenstebefattning, med motsvarande lön
 »på Stat, mig i Nåder förhjelpa. I händelse af
 »Nådigt bifall hertill, vågar jag på min sida der-
 »vid i underdånighet föreslå följande vilkor:

»1:o Att allt slags politiskt skriftställereri, för
 »Oppositionens räkning och i dess anda, på min
 »sida genast och för alltid upphör.

»2:o Att det redan af mig färdigskrifna an-
 »dra häftet af skriften Portfölj, i närvaro af den,
 »Hans Maj:t dertill i Nåder förordnar, uppbrän-
 »nes och förstöres, innan det kan blifva tryckt.

»3:o Att jag i underdånighet erbjuder mig,
 »att hädanefter vid alla tillfällen *) uppträda
 »såsom politisk skriftställare för Regeringens räk-
 »ning och i Dess intresse.

»4:o Att jag i sådant afseende i underdånig-
 »het förklarar mig böjd, att, enligt de föreskrif-
 »ter mig på Hans Maj:ts höga vägnar meddelas,
 »börja en alldeles ny skriftställarebana, antingen

*) I brädden inclauderadt: "NB. med sannt och upprigtigt nit, efter mitt bästa vetande"

»såsom Tidnings-Redaktör, såsom medarbetare
 »i någon Tidning, såsom författare af Brochy-
 »rer, eller såsom utarbetare af Propositions-För-
 »slag till nästa Riksdag, samt

»5:o Att Hans Maj:t i Nåder tillåter, det
 »jag, i slikt fall, till Hans Maj:ts och Regerin-
 »gens höga bedömande uppgifver och fram-
 »ställer mina enskilda tankar och åsigter, så väl
 »öfver de vigtiga Grundlagsförändringsprojekter,
 »hvilka nu hvila på Riks-Ståndens bord, som
 »öfver andra politiska och statsekonomiska ären-
 »den af allmän vigt, till det afseende Hans
 »Maj:t i Nåder kan finna mina underdåniga
 »framställningar förtjena.

»Stockholm den September 1837.»

När jag följande dagen inställde mig hos for-
 dringsägaren, som återfordrade papperet, svara-
 de jag, att jag ej lemnade det ur mina händer,
 och att om min heder kunde ej köpslagas, ehvad
 beslut han än kunde fatta i afseende på min e-
 konomiska välfärd. Förmodligen hade han själf
 ej läst papperet; ty han gaf vika för mina skäl,
 och har bemött mig lika skonsamt efteråt, som
 förut. I stället öfverenskommo vi, att då han
 ej haft uppdrag *lemn*a mig papperet, utan blott
underrätta mig om innehållet, skulle han hän-
 visa Herr Lindgren till mig själf, derest han yr-
 kade att få papperet tillbaka: och se! — Herr
 Expeditions-Sekreteraren infann sig verkligen hos
 mig och ville hafva det omförmälda igen. Jag
 svarade honom, helt kallt, att äfven detta pap-
 per nu mera tillhörde mina samlingar, och att

vi för öfrigt kunde tala om hvilket annat ämne som helst, blott icke om en sak, der det ej ur någon synpunkt vore partie égale att jag inlät mig med honom.

Härmed slöts samtalet; men visserligen icke, hvarken de efterspaningar, jag gjorde, eller de upplysningar, jag fick om de, genom denna vackra underhandling, komprometterade personer. *Annu* beror det af mig, att icke blottställa namnen: en oförsigtighet till å mina motståndares sida, — och det blir *icke jag*, som komprometterar dem!

Under namn af »*Historisk Tafla*» utgaf jag någon tid derefter några handlingar, rörande f. d. Konungens barndom. Den recenserande pressen förfor med så exemplarisk stränghet mot denna skrift, att fostret kunde anses qväfdt i sin linda. Också hörde jag nu ej af någon fremmande välmening, att befordra min och min familjs välstånd.

Emellertid hade några förment ovänliga reflexioner inlutit i Aftonbladet, mig rörande, dem Svenska Minerva upptog och kommenterade. Jag fick nu helt oförtänt besök af en forden kamrät, som ej på år och dag gjort min ringa bönning den äran. Hof-Rätts-Rådet Adlerbrant gaf mig, i vänskapens namn, vid handen, att de liberale vore mot mig »falske profeter», att man på *en annan* sida ville mig väl, och att i synnerhet t. f. JustitieKanslern Lagman Nerman alltför gerna skulle söka skaffa mig en tjenst. Mitt föga höfliga svar kan jag, således, här ej upprepa.

»Första Brefvet» af »Ställningar och Förhållanden» utkom och ådrog sig någon uppmärksamhet i allmänheten. Ett nytt besök af Hof-Rätts-Rådet Adlerbrant. Herr t. f. Justitie-Kanslern hade kommit under fund med, uti en revisionssak från Götha Hof-Rätt för några år sedan, att min far, såsom Vice President, förenat sig med en ledamot, i hvars votum ett skrifvel förelupit — jag tror på någon summa — som gjorde beslutet origtigt. Ehuru någon skada ej skall skett, kunde det dock alltid blifva obehagligt, om Justitie-Kanslern rörde sig. Mitt svar blef: »Bed Herr Nerman söka sköta sin »tjenst; jag skall i alla händelser söka sköta min »penna. Men bed honom tillika noga se sig »före, innan han angriper en åttatioårig embets»man, ur tjenst, med det erkända och allmänna »anseende, som min far åtnjuter i sin hemort.»

Andra Brefvet lemnade pressen: åter ett besök af Hof-Rätts-Rådet Adlerbrant. Jag var då ej hemma; men min hustru ville han intala, att jag borde söka en syssla; att en Domsaga nu vore ledig, indräktig, beqväm och i en vacker ort, der äfven min familj skulle finna sig väl. Min hustru svarade, att hon ej trodde, det jag ånyo ville försöka min lycka på tjenstebanan, der jag redan en gång skördat så liten tillfredsställelse; att hon väl icke ville utgöra något hinder för mig att bestämma mitt fria val; men att, *om* hon hade något råd att gifva i detta afseende, så vore det: att icke vidare söka någon tjenst. Herr Adlerbrant skall studsat något vid hennes svar,

och framstammade endast sin förvåning och de »bevekande skälen» för sin olika mening. Ett par dagar derefter: ett nytt aftonbesök af Hof-Rätts-Rådet Adlerbrant. Det var en lördag. Jag var då tillstädes. Samma framställning till mig och ungefär samma svar, som af min hustru, med tillägg: att, om jag komme i tjenst på en underordnad plats, vore jag underkastad piskan; nu förde jag henne, i stället, sjelf. Hof-Rätts-Rådet berättade, bland annat, att han följande dagen (söndagen) skulle äta middag hos t. f. Justitie-Kanslern Lagman Nerman.

Om dessa samtal mellan Herr Adlerbrant, min hustru och mig underrättade jag *ingen människa*, och blef således ej litet öfverraskad, att redan morgonen efter det sista, eller måndagen, erhålla följande biljet:

»Min bästa Crusenstolpe! Du har illa be-
 »lönt min välmenta vänskapsfulla påminnelse, att
 »du borde söka Weibulls domsaga, genom den
 »osanna uppgiften för eller hos Minerva, att jag
 »gick Justitie-Kanslerens ärende. För det för-
 »sta är jag till Justitie-Kanslern icke i det för-
 »hållande, att jag kunde få ett dylikt uppdrag --
 »för det andra känner jag, att han arbetar för
 »2:ne Revisionister, Kongl. Sekreterarne Netzel
 »och Larsson, att endera af dem måtte komma
 »i Nådig hägkomst; för det tredje måtte du väl
 »finna, att Tit. Nerman icke kan vara din vän,
 »så vida han ej tycker, att der synden öfverflö-
 »dar, bör Nåden ock öfverflöda, eller han står
 »till din far i sådana förbindelser, att han, utan

»afseende till ditt förhållande, anser sig pligtig
 »afbördad sin skuld hos den gamla gråhåriga he-
 »dersmannen. — Nej, Bror, jag trodde du hade
 »egna kanaler, då dina böcker sluppit åtal, oak-
 »tadt Tidningarnes uppmaning dertill; och att
 »man torde hända ville köpa sig fri från ditt
 »skrifveri, med att employera dig, och derpå
 »byggde jag ett möjligt hopp, att du skulle kun-
 »na få en trankil framtid. Fortfarer du, så kom
 »ihåg att en vän sagt dig, att du så retat alla,
 »från salongerna ända ner till mera obemärkta
 »hus, att jag fruktar du icke kommer att sluta
 »väl. Tro mig, du har mera fiender, än man
 »kan räkna, och kanske icke någon ärligare vän,
 »än jag. Jag har emedlertid fått uppbära förar-
 »gelse för din uppgift, som jag fordrar, att du
 »hos Minerva återtager. — Annars måste jag
 »sky dig, likasom dina öfriga bekanta, och så-
 »dant skulle smärta mig, både för din egen, din
 »hustrus, svärmors och gamle hederliga fars skull,
 »som jag vördar som vän af min far, och min
 »förste förman på embetsmannabanan.

»God morgon.

»Thure.»

Om jag ej redan råkat så illa ut för åbero-
 pandet af ett Bibelspråk, så skulle jag äfven, i
 anledning af denna biljet, vilja anföra: »Rösten
 är Jakobs röst, men händerna äro Esaus händer». Handstilen är visserligen Hof-Rätts-Rådet Adler-
 brants; men tonen och idéerna smaka af den
 utskickades utskickare. Här togs dessutom helt
 och hållet sak på bak; — ännu en gång: jag

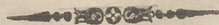
hade *ej*, hvarken för Minervas utgifvare eller någon annan, omtalat, — *ej* ens till och med kunnat hinna omtala — det *sista* underhandlingsförsöket. Det var vid ett *föregående* tillfälle, jag genom en tredje person sökte göra Herr Lagmannen och t. f. JustitieKanslern begripligt, att jag ur *hans* hand icke emottager något veder-måle af nåd. Törhända var det, i anseende till detta, som Herr Adlerbrant »fått uppbära förar-gelse,» men fått instruktion, att *nu* tillämpa, för att, så vidt ske kunde, sopa igen spåren efter det misslyckade försökets ursprung. Jag stärkes så mycket mer i denna förmodan, som, när jag, i anledning af biljeten, uppsökte Herr Adlerbrant, för att dels förklara honom, det han misstagit sig uti sin uppgift, att jag skulle berättat hans sednaste framställning för Minervas utgifvare *innan* jag fick den sällsamma biljeten; dels begära förklaring öfver dess egentliga och rätta orsak, han lät undfalla sig de orden: »Jag *sva-»rade* JustitieKanslern, att du *ej* ville hafva någon tjänst.»

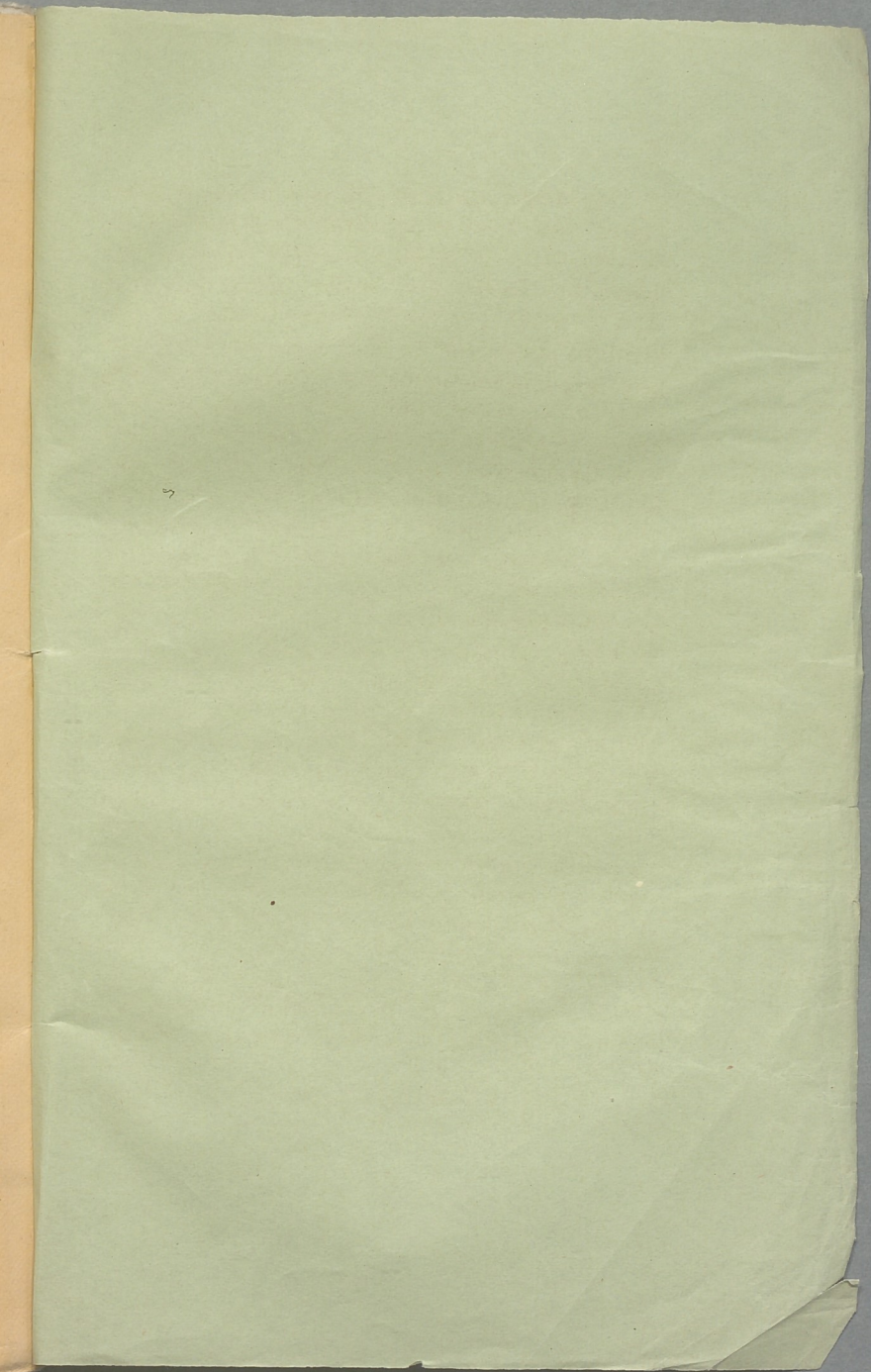
Tredje Brefvet utkom. Den vanliga beställsamheten uteblef. Jag anade deraf intet godt, — och min aning bedrog mig icke. Åklagaremakten iklädde sig nu medlarens skepnad, och det *Andra Brefvet*, hvars oskuld fem veckors ålder och tusentals läsare då redan bevittnat, blef föremålet för detta högmålsåtal.

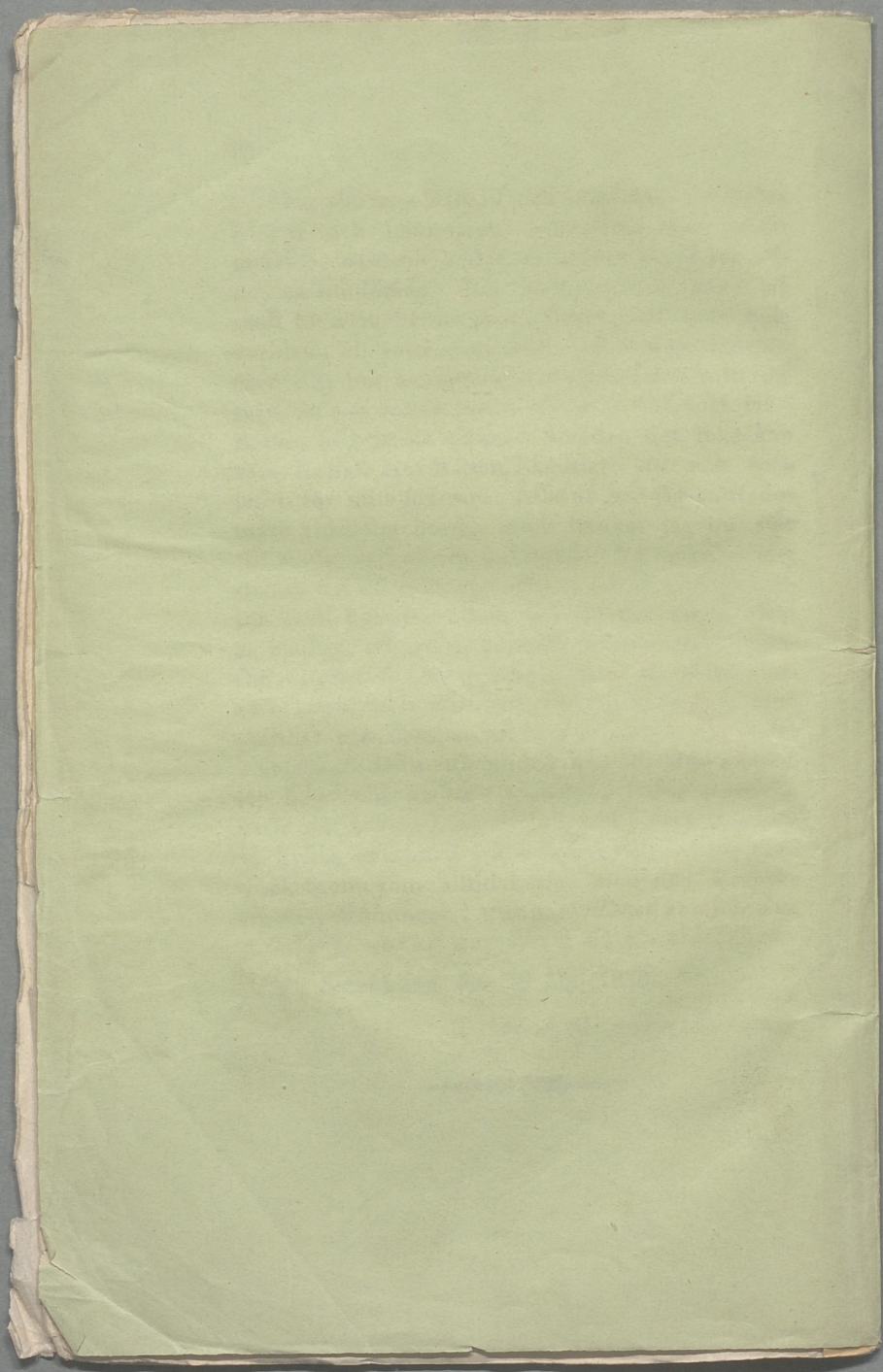
Jag slutar. Mitt lif och min frihet tillhöra Jurn, och henne: att inför Gud försvara sitt samvete, och sin heder inför det upplysta allmänna omdömet. *Min* heder tillhör *mig*: jag skall försvara henne sjelf, inför Gud och hela världen, oberoende af stupstockar eller fästningar. Jag har kanske varit vidlyftigare i mitt försvar, än jag behöft; men detta lärer Kongl. Hof-Rätten högrättvist ursäktat, emedan det icke kan vara Kongl. Hof-Rätten likgiltigt, *att* och *huru* jag utför mitt försvar. Åtta år har jag sutit domare vid detta bord, inför hvilket jag nu står till Rätta sjelf såsom anklagad. Jag räknar mig denna tid till ära: jag ville ej, att Högloffige Rätten skall behöfva räkna den sig till skam. Det är möjligt, att jag ej passade för platsen, — platsen ej eller för mig; men i åtrå att skipa rättvisa, *utan anseende till personen*, kan jag, med stolthet och handen på hjertat nämna mig Eder vederlike. De umbäranden och förödmjukelser, jag sedermera haft att genomgå, hafva stundom varit rätt bittra; men må de ock hädanefter blifva hvilka och huru svåra som helst, — jag skall dock åtminstone alltid kunna med den Franske Riddare-Konungen, utropa: "*Tout est perdu, fors l'honneur*".

Stockholm den 29 Maj 1838.

M. J. Crusenstolpe.

www.books2ebooks.eu